

*Ткаченко О. П., канд. екон. наук, доцент,
Державний біотехнологічний університет*

МОБІЛЬНІ ДОДАТКИ В СИСТЕМІ ОСВІТИ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

У зв'язку із вторгненням росії на територію України, навчання відбувається переважно у дистанційній формі. При цьому головним завданням є те, щоб дистанційна система навчання стала якіснішою, повноцінною та ефективною. Навчання з використанням дистанційних технологій – це виклик, який є вимогою часу.

Сучасний розвиток цифрових технологій забезпечує прості та доступні способи отримання інформації. Цифрові мобільні пристрої (телефони, планшетні комп'ютери, смартфони) разом із повсякденним життям все більше застосовуються в системі освіти. Це виражається як у широкому застосуванні інтерактивних засобів навчання, так і в поступовому впровадженні в процес навчання програм для мобільних пристроїв на базі різних платформ (Android, iOS та ін.). В процесі технічного прогресу електронні прилади набувають нових функцій, що дозволяють виконувати завдання різної складності і обробляти велику кількість інформації. За таких умов зростає значущість застосування мобільних додатків в освітньому середовищі і набуває особливої актуальності.

Метою наукової публікації є визначення переваг та недоліків застосування мобільних додатків в освітньому середовищі.

Вивчення начальних дисциплін за допомогою мобільних додатків є порівняно новим способом, який стосується методик викладання та розвитку онлайн-систем в освітньому середовищі. Використання мобільних додатків виступає допоміжним елементом в системі освіти.

Мобільний додаток або застосунок – програмне забезпечення, призначене для роботи на смартфонах, планшетах та інших мобільних пристроях. Більшість мобільних додатків встановлені на самому пристрої або можуть бути завантажені на нього з онлайн-магазинів мобільних застосунків, таких як App Store, Google Play, Windows Phone Store та інших, безкоштовно або за плату [1].

Широке використання студентами мобільних технологій у повсякденному житті дозволяє з легкістю застосувати мобільні додатки для навчання. У сучасних умовах простежується тенденція самостійного використання студентами мобільних додатків під час навчання таких як: комунікатора – обміну інформацією; фотоапарату – фотографування тексту; диктофону – запис лекцій; мобільного браузера – доступу до веб-сайтів; аудіоплеєра

для прослуховування лекцій; створення та демонстрація презентацій; засоби перекладу текстів іноземною мовою.

Однією з переваг використання мобільних технологій у процесі навчання є те, що студенти отримують доступ до контролю інформації, яка отримується. Вибір серед великої кількості доступних знань відкриває перед студентом необмежені можливості навчання, що надає йому свободу вибору.

На відміну від традиційної форми подачі навчальних матеріалів та завдань, мобільне навчання застосовує інноваційні технології, за допомогою яких відбуваються зміни в процесі викладання. Для надання певної інформації застосовуються такі сучасні технології, як соціальні мережі, хмарні сховища, хостинги медіаданих. Також, останнім часом все більше викладачів використовують соціальні мережі, розміщуючи необхідну інформацію.

Впровадження в освітній процес мобільного навчання має свої переваги і недоліки. Так, науковці ЮНЕСКО виділяють наступні переваги мобільного навчання [2].

Мобільність. Сучасні смарт-гаджети дають можливість організувати та оптимізувати навчальний процес незалежно від місця та часу. Це визначається можливістю реалізації освітніх програм незважаючи на місце розташування викладача, а також простим доступом з різних пристроїв за рахунок використання систем хмарного сховища. У разі зміни стільникового телефону студент, матиме доступ до всієї інформації, що була раніше отримана. Також перевагою є те, що для виконання різних за ступенем складності завдань студент може використовувати різні пристрої.

Перманентність освіти. На сучасному етапі формування та розвитку технології передбачають безперервний доступ до інформаційної бази. За рахунок того, що мобільні пристрої найчастіше належать одному власнику, це робить процес освіти безперервним. Надається можливість виконувати завдання у будь-який зручний для них час, а викладачі можуть виносити пасивну частку навчання за межі аудиторії. Мобільні додатки дають можливість вести безперервне навчання у місцях військових конфліктів, що є демонстрацією ще одного прояву безперервності.

Персоналізація навчання. Мобільні додатки надають студенту можливість самостійно вибирати вміст певних курсів, рівень складності та інший контент. Далі переходити на наступний рівень складності залежно від засвоєних знань, самостійно оцінювати свої результати та виконувати додаткові завдання для закріплення матеріалу. При цьому важливим

моментом, з метою поліпшення якості освітніх послуг та підвищення ефективності навчання, є адаптація інформації і способи її відтворення: текст, графіка, відео, аудіо тощо.

Поліпшення якості комунікації. Мобільні пристрої допускають легкість у вибудовуванні швидкого та якісного спілкування між викладачем та студентами. Можливості зворотнього зв'язку дозволяють викладачам відстежувати показники успішності окремо за кожним студентом.

Разом з розглянутими перевагами в літературних джерелах ще виділяють такі [1, 3-4]: забезпечення низки діалогових можливостей; підвищення інтересу до навчання у тих студентів, які не проявляли активність при традиційній формі викладання; автономне навчання та обмін навчальною інформацією; класифікація інформації для полегшення пошуку за певними критеріями; практична робота з різноманітними технологіями – доступ до основних і додаткових матеріалів з дисципліни, що вивчається; використання різноманітних технологій, що надає студентам можливість досягнення необхідного рівня освіченості; огляд різних за форматом навчальних матеріалів (відео- та аудіоматеріалів тощо).

Разом із наявними перевагами застосування мобільних додатків має певні недоліки [3-4]. Широке використання мобільних додатків негативно відбивається на розвитку комунікабельності, оскільки контакт між студентами та викладачем буде мінімізований. Сповільняється розвиток таких якостей, як комунікабельність, впевненість, лідерство, а також уміння працювати в команді. У деяких регіонах можуть виникати труднощі з вільним доступом до Інтернету, необхідним для використання додатків на гаджетах. Фінансові витрати на завантаження якісного мобільного додатку. Невміння працювати з технічним пристроєм може викликати труднощі у вивченні матеріалу та його засвоєнні. Втрата концентрації під час читання текстів великого обсягу, які відсутні в ряді мобільних програм. Зазначені недоліки можна повністю або частково усунути, наприклад, за допомогою розробки детальної, покрокової інструкції.

Робота з мобільним додатком сприяє формуванню технічної компетенції студента. Швидка перевірка завдань надає студентам можливість отримувати найбільш актуальну інформацію про їхній прогрес. До того ж мобільний додаток самостійно здійснює аналіз помилок та надає рекомендації та завдання щодо їх усунення.

Також варто наголосити на особливій ролі технології управління електронною освітою. Очна освіта з використанням мобільних програм тісно межує з електронною освітою. У

зв'язку із цим слід відмітити українську платформу онлайн-освіти EdEra, яка активно застосовує сучасні інформаційні технології у сфері освіти.

Також варто відзначити досвід впровадження мобільних технологій в ДБТУ. Так, було впроваджено низку технологій: хмарне сховище для публікацій мобільних освітніх ресурсів; середовище розробки мобільних різноформатних навчальних матеріалів з використанням Moodle Mobile; створення офіційного каналу; програмне забезпечення системи для участі у вебінарах; розробка навчальних матеріалів на мобільних пристроях в офісних програмах тощо.

За допомогою даних програмних забезпечень викладачі мають широку низку можливостей починаючи від створення мультимедійних, інтерактивних курсів, призначених для використання не тільки на персональних комп'ютерах, а й у мобільних пристроях. Даний ряд програм дає можливість студентам переглядати та прослуховувати лекції, завантажувати презентації на своїх смартфонах, планшетах у будь-який час необмежену кількість разів. Після вивчення навчального курсу студенти мають можливість оцінити свої отримані знання через проходження тестування.

Переваги додатків, що використовуються: простий і зрозумілий інтерфейс, зручна бібліотека освітніх матеріалів, швидкий доступ до вибраних матеріалів, перегляд курсів у режимі офлайн.

Отже, «мобільне» навчання являє собою навчальну активність, з використанням переважно портативних пристроїв, таких як телефони, смартфони, планшетні комп'ютери та ін. Введення мобільних додатків у процес навчання стає доступним завдяки численному набору функцій (голосовий зв'язок, обмін повідомленнями, обмін відео- та аудіоматеріалом тощо). За допомогою таких інформаційних технологій студенти мають можливість розв'язати низку освітніх завдань, а саме:

- обмін адміністративною та організаційною інформацією (розклад занять, оплата за навчання тощо);

- персоналізована медіабаза електронних освітніх ресурсів, зручне використання освітнього контенту (наукова література, довідники, словники, аудіовізуальна інформація);

- формування тренінгів з використанням навчальних програм, пошукових систем та інтернет-ресурсів, колективної взаємодії студентів та викладачів, додаткових сервісів (система глобального позиціонування тощо);

- консультування та роз'яснення;

- обмін миттєвими повідомленнями, пересилання інформації;

- вебінари, соціальні мережі;
- тестування та інші види контролю успішності.

Такий формат навчання функціонує в даний час, забезпечуючи актуальними інформаційними матеріалами.

Якісна модернізація та оновлення методик навчання потрібні сучасному освітньому процесу. Саме використання мобільних додатків є одним з ефективних і доступних способів підвищення мотивації викладачів і студентів. В цілому використання сучасних інформаційних технологій сприятимуть підвищенню ефективності процесу здобуття освіти.

Розглянутий підхід до організації навчання студентів з використанням мобільних додатків розширює умовні межі за рахунок використання нових можливостей мобільних платформ. Він розширює середовище навчання і виходить за його межі. Отриманий досвід використання освітніх технологій показав їхню здійсненність та ефективність у сучасній реалізованій освітній практиці. Застосування таких нововведень у системі освіти сприяє успішному освоєнню вивченого матеріалу.

Отже, мобільне навчання не замінить традиційного, але воно може бути використане як доповнення до навчального процесу у вищій школі і як компонент змішаного навчання. Активне застосування мобільного навчання не ставить за мету заміну комп'ютерів на портативні гаджети, а швидше розширює та доповнює освітнє середовище інноваційними та актуальними методами, які переважні та доступніші для студентів.

Список використаних джерел:

1. Розробка мобільних додатків [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bissoft.org/ua/app>.
2. Дендев Б. Информационные и коммуникационные технологии в образовании / под ред.: Б. Дендева. – М.: Иито Юнеско, 2013. – 320 с.
3. Білоус В. Мобільні навчальні додатки в сучасній освіті [Електронний ресурс] / В. Білоус // Освітнологічний дискурс, 2018, № 1-2 (20-21) – С.353-362. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/336169775_mobilni_navcalni_dodatki_v_sucasnij_osviti.
4. Дрижал О. Використання мобільних додатків у навчальному процесі [Електронний ресурс] / О. Дрижал. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/olena0202/ss-115552621>.